

254

Skatteministeriet. København, den 4. juni 2025.

- a. Skatteministeriet orienterer med nærværende aktstykke Finansudvalget om drift og gevinstrealisering af it-projektet for udviklingen af momsafregningssystemet One Stop Moms 2 (OSM2) ca. et år efter nedlukning af projektorganisationen.
- b. Finansudvalget gav med søgende *akt. 10 af 5. december 2019* tilslutning til at igangsætte it-projektet for udviklingen af momsafregningssystemet OSM2 inden for en økonomisk ramme på 281,7 mio. kr. (2025-pl) ekskl. renter. Siden er Finansudvalget blevet forelagt følgende søgende it-aktstykker vedr. væsentlige ændringer til projektets økonomiske ramme:
 - *Akt. 8 af 17. december 2020* vedr. en forlængelse af projektets gennemførelsesfase til 1. kvartal 2021.
 - *Fortroligt akt. R af 6. maj 2021* vedr. en forhøjelse af projektets økonomiske ramme til 624,3 mio. kr. (2025-pl) samt en forlængelse af projektets gennemførelsesfase til 3. kvartal 2022.
 - *Akt. 9 af 2. juni 2022* vedr. en forlængelse af projektets gennemførelsesfase til 4. kvartal 2023, udmøntning af risikopuljen og justering af scope.

OSM2-projektet blev afsluttet i februar 2024, hvilket Finansudvalget blev orienteret om med *akt. 199 af 6. juni 2024*. Der skal iht. budgetvejledningen pkt. 2.2.18.1.2. forelægges et orienterende aktstykke om drift og gevinstrealisering for Finansudvalget et år efter afslutningen af OSM2-projektet. Nærværende aktstykke gør status herfor.

Tabel 1 viser udviklingen af de samlede projektudgifter og bruttogevinsterne for OSM2-projektet.

Tabel 1
Udvikling af projektudgifter og bruttogevinster

Mio. kr. (2025-pl), udgiftsbaseret	Projektudgifter* (ekskl. renter)	Bruttogevinster**	Bemærkninger
Oprindelig forventet	281,7	-	Akt. 10 af 5. december 2019
Forlængelse af projektet	281,7	-	Akt. 8 af 17. december 2020
Forhøjelse af projektets økonomiske ramme	624,3	-	Fortroligt akt. R af 6. maj 2021
Forlængelse, udmøntning af risikopolje og scopejustering	624,3	-1.027,9	Akt. 9 af 2. juni 2022
Ved projektafslutning	621,9	-1.706,8***	Akt. 199 af 6. juni 2024
Ét år efter projektafslutning	622,1	-1.397,2	Nærværende aktstykke

Anm.: Ved udregningen af bruttogevinsten for *akt. 10 af 5. december 2019*, *akt. 8 af 17. december 2020* og *fortroligt akt. R af 6. maj 2021* anvendtes et 0-scenarie, der svarede til indeværende projekt. Ved *akt. 9 af 2. juni 2022*, *akt. 199 af 6. juni 2024* og nærværende aktstykke er der anvendt et tomt 0-scenarie, idet der ikke findes et alternativ eller et tidligere system, som kan udgøre et it-driftsscenario, der kan fungere som 0-scenarie, da der er tale om et EU-bestemt lovgivningsprojekt med omfattende tekniske specifikationer.

* Projektudgifter udgøres af udgifter til projektets analyse- og gennemførelsesfase (2019-2024).

** Bruttogevinsterne udgøres af driftsudgifter i Skattestyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen for hele afskrivningsperioden.

*** Skatteministeriet fastlagde ændrede principper for anlægsføring af udgifter i it-projekter, jf. *akt. 52 af 26. januar 2023*, hvorfor afskrivningsperioden er forlænget fra otte til 15 år, hvilket forklarer den øgede negative bruttogeinst mellem *akt. 9 af 2. juni 2022* og *akt. 199 af 6. juni 2024*, idet der indgår driftsudgifter for yderligere syv år.

Kilde: Skatteministeriet

i) Projektbeskrivelse

EU-kommissionen vedtog den 5. december 2017 og den 2. oktober 2018 en række direktiver og forordninger på momsområdet, der skulle understøtte lettelser til erhvervslivet og mere fair konkurrence på tværs af EU samt nedbringe omfanget af unddragelse af momsbetaling.

Den 1. januar 2021 blev momsreglerne ændret, så den momsfrie bagatelgrænse på 80 kr. ved import fra tredjelande blev afskaffet, hvilket betyder, at der skal betales moms af alle forsendelser fra tredjelande til forbrugere i EU uanset værdi. Herved blev den momsbetingede konkurrencefordel, som tredjelandsvirksomheder havde ved at kunne sælge varer momsfrit til forbrugere i EU, fjernet. Desuden blev EU-fjernsalgsgrænsen harmoniseret til et væsentligt lavere niveau, hvilket betyder, at der skal afregnes moms på langt flere forsendelser end før 2021.

For at håndtere den stigende pakkemængde blev den frivillige momsafregningsordning Mini One Stop Shop (MOSS) udvidet til en frivillig One Stop Shop-ordning (OSS), hvor alt grænseoverskridende salg af ydelser og varer til forbrugere via internettet kan håndteres. Virksomheder både i og uden for EU fik hermed mulighed for at opkræve moms fra forbrugeren i forbindelse med betalingen for selve varen og efterfølgende angive og afregne momsen via momsafregningssystemet. Dette er en ændring i forhold til tidligere, hvor momsen oftest blev afregnet af transportøren, fx PostNord.

For at understøtte de nye regler blev medlemslandene pålagt at systemunderstøtte al salg til forbrugere i EU, hvor momsen skal betales i forbrugers land. Som følge heraf udviklede Skatteministeriet et nyt momsafregningssystem, OSM2, der sikrer, at Danmark er lovmedholdelige med EU-lovgivningen på området. OSM2-projektet blev afsluttet den 29. februar 2024, hvorved den drifts- og administrerbare minimumsløsning var færdigudviklet i overensstemmelse med det angivne i *akt. 9 af 2. juni 2022*, hvorefter den overgik til drift.

ii) Udgifter ved projektet

For specifikation af udgifter ved projektet henvises der til *akt. 199 af 6. juni 2024* vedr. afslutningen af OSM2-projektet.

Projektets endelige udgifter opgøres til i alt 622,1 mio. kr. ekskl. renter i perioden 2019-2024 (2025-pl), hvilket er en forøgelse på 0,2 mio. kr. i forhold til det foreløbige opgjorte ved *akt. 199 af 6. juni 2024*. Udgifterne er finansieret indenfor daværende bevillingslove og fra 2023 og frem *Flerårsaftale for skattevæsenets økonomi 2023-2027 af 13. juni 2023*.

iii) Gevinster ved projektet

Ikke-økonomiske gevinster

Projektet har realiseret tre overordnede gevinster:

1. Lovmedholdighed – overholdelse af EU-forordning og anden relevant lovgivning.
2. Høj brugervenlighed for virksomhederne.
3. Effektive sags gange på tværs af Skattestyrelsens forretningsmodel.

Derudover har projektet realiseret de overordnede gevinster ved finans- og betalingsløsning fremhævet i *akt. 8 af 17. december 2020* og *fortroligt akt. R af 6. maj 2021*. Nedenfor følger en status for projektets gevinster ca. et år efter projektorganisationens nedlukning.

Ad. 1 Lovmedholdighed – overholdelse af EU-forordning og anden relevant lovgivning

Gevinsten var ved nedlukningen af projektorganisationen realiseret med undtagelse af to mindre udeståender vedrørende henholdsvis synshandicapvenlighed og brugergrænseflade på engelsk. Begge er planlagt løst i 2025 som en del af videreudviklingsarbejdet. Driften af OSM2-løsningen og opdaterede kravspecifikationer fra EU har derudover synliggjort nye videreudviklingsbehov, der skal gennemføres for at sikre lovmedholdelighed fremover.

Det bemærkes, at OSM2-løsningen er blandt de it-løsninger, som har et udestående i forhold til partsrepræsentation. Det skyldes, at flere af Skatteforvaltningens it-systemer og de dertil knyttede forvaltningsprocesser aktuelt ikke fuldt ud understøtter retten til partsrepræsentation, hvormed fysiske og juridiske personer kan lade sig repræsentere. Skatteforvaltningen har igangsat en analyse af, hvordan retten til partsrepræsentation kan understøttes fuldt ud på tværs af de berørte systemer, herunder i forhold til OSM2-løsningen. På baggrund af analysen vil der blive fastlagt en tidsplan for, hvornår understøttelse af retten til partsrepræsentation vil ske i forhold til de enkelte systemer.

Ad. 2 Høj brugervenlighed for virksomhederne

Gevinsten var ved nedlukningen af projektorganisationen realiseret. Realiseringen er baseret på spørgeskemaundersøgelser blandt virksomheder fra 1. kvartal 2022, hvor 72 pct. af respondenterne gav OSM2-løsningen 7 eller over på en skala fra 0-9, hvor 9 er højest. Derudover er vurderingen baseret på virksomhedshenvendelser samt dialog med Dansk Erhverv, Dansk Industri og en række af de virksomheder, som anvender OSM2-systemet. Der er generelt stor tilfredshed blandt virksomhederne, som fremhæver både styrket konkurrenceevne og lettere administration.

Skatteforvaltningen udvikler løbende på OSM2-systemet. For at sikre, at virksomhederne fortsat er tilfredse med systemet, tages der løbende stilling til, hvorvidt der skal udarbejdes en ny spørgeskemaundersøgelse af virksomhedernes tilfredshed.

Ad. 3 Effektive sagsgange på tværs af Skattestyrelsens forretningsmodel

Effektive sagsgange på tværs af Skattestyrelsens forretningsmodel blev realiseret i projektet som forudsat i *akt. 9 af 2. juni 2022*. Skattestyrelsen har i både 2022, 2024 og 2025 foretaget en tilfredshedsmåling blandt sagsbehandlere, og tilfredsheden med systemet er steget fra 4,3 i 2022 til 5,4 i 2024 og til 5,7 i 2025 på en skala fra 0-9, hvor 9 er højest. Tilfredsheden er således stigende, men der er stadig plads til forbedringer. De kommende videreudviklingsaktiviteter vil derfor blandt andet indeholde en række funktionaliteter til sagsbehandlerfronten og visning af data med det formål at skabe en mere effektiv og brugervenlig sagsbehandling.

Gevinster ved finans- og betalingsløsningen

Udviklingen af finans- og betalingsløsningen (FBL) skulle sikre ubrudte transaktionsspor, hvilket Rigsrevisionen tidligere har kritiseret. Behovet for at egenudvikle FBL fremgik af *akt. 8 af 17. december 2020*, og blev uddybet i *fortroligt akt. R af 6. maj 2021*, hvor der blev søgt om forhøjelse af projektets økonomiske ramme. Det blev med *fortroligt akt. R af 6. maj 2021* vurderet, at FBL kunne håndtere Rigsrevisionens kritik, samtidig med at den forventedes at kunne understøtte en større grad af automatisering af sagsgange og på sigt reducere behovet for manuel sagsbehandling for at håndtere afstemninger mv.

FBL har været implementeret og anvendt siden projektafslutning i februar 2024, og gevinsten ved løsningen var ved nedlukningen af projektorganisationen realiseret. Således har FBL håndteret den tidligere kritik fra Rigsrevisionen, og det kan overordnet konstateres, at opkrævningen af moms hos de dansk registrerede virksomheder er blevet mere effektiv, idet de dansk registrerede virksomheder blandt andet kan angive via en automatisk proces. Det er ikke muligt at kvantificere gevinsterne i forbindelse med ressourcebehov. Dette skal blandt andet ses i forlængelse af, at der fortsat er et stigende antal virksomheder, der tilmelder sig OSM2, samtidig med at en stort andel virksomheder ikke angiver korrekt, hvilket kræver manuel sagsbehandling.

Økonomiske gevinster

Projektets samlede bruttogevinst er ved seneste baseline, der blev fastlagt ved udarbejdelsen af *akt. 9 af 6. juni 2022*, vurderet til -1.027,9 mio. kr. (2025-pl) baseret på en afskrivningsperiode på otte år (2021-2029). Idet OSM2-løsningen ikke erstattede en eksisterende løsning, opgøres bruttogevinsten som driftsudgifterne i Skattestyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen for løsningen i afskrivningsperioden.

Ved projektafslutning var den samlede bruttogevinst reduceret med -678,9 mio. kr. til -1.706,8 mio. kr. Ændringen til bruttogevinsten skyldtes:

- en forlænget afskrivningsperiode fra otte til 15 år (-832,6 mio. kr.). Afskrivningsperioden forlænges som følge af, at Skatteministeriet i 2023 fastlagde ændrede principper for anlægsføring, *jf. akt. 52 af 26. januar 2023*.
- en reduktion af driftsudgifter (153,7 mio. kr.), idet disse kunne baseres på et større erfarings- og vidensgrundlag ved udarbejdelsen nedlukningsaktstykket. For 2022 og 2023 er de realiserede udgifter opgjort til 28,0 mio. kr. mindre end forventet ved udarbejdelsen af *akt. 9 af 2. juni 2022*. For 2024-2029 forventedes en reduktion af driftsudgifter på samlet 60,4 mio. kr. i forhold til prognosen ved udarbejdelsen af *akt. 9 af 2. juni 2022*.

Ved nærværende aktstykke er den samlede bruttogevinst øget med 309,6 mio. kr. til -1.397,2 mio. kr. siden projektafslutning. Ændringen til bruttogevinsten skyldes:

- en reduktion af driftsudgifter (309,6 mio. kr.) For 2024 er de realiserede udgifter opgjort til 32,5 mio. kr. mindre end forventet ved udarbejdelsen af i *akt. 199 af 6. juni 2024*. For 2025-2036 forventes en reduktion af driftsudgifter på samlet 277,1 mio. kr. i forhold til prognosen ved udarbejdelsen af *akt. 199 af 6. juni 2022*.

Bruttogevinsten for nærværende aktstykke på -1.397,2 mio. kr. svarer til en årlig driftsudgift i Skattestyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen på 93,1 mio. kr. i afskrivningsperioden 2021-2036, hvilket svarer til en årlig besparelse på 35,3 mio. kr. sammenlignet med prognosen ved *akt. 9 af 2. juni 2022* og 20,6 mio. kr. sammenlignet med prognosen ved *akt. 199 af 6. juni 2024*.

Øget momsprovenu

Det er ikke muligt at opgøre størrelsen på momsprovenuet som følge af it-systemet, men det blev i forbindelse med lovforslaget vedr. modernisering af momsreglerne for grænseoverskridende handel og udvidelse af One stop moms-ordningen med betydelig usikkerhed skønnet et årligt merprovenu på 300 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd.

Der er løbende virksomheder, der tilmelder sig ordningen, og Skattestyrelsen har modtaget betalinger på henholdsvis 5,2 mia. kr. i 2022, 5,5 mia. kr. i 2023 og 6,3 mia. kr. i 2024 fra EU-virksomheder, der angiver til Danmark. Derudover har danske virksomheder angivet hhv. 1,3 mia. kr. i 2022, 1,7 mia. kr. i 2023 og 2,2 mia. kr. i 2024 til andre EU-lande. Brugen af systemet har således været stigende, og der er samlet løbet ca. 22 mia. kr. igennem systemet siden 2022. Det er ikke muligt at opgøre, hvor meget der kan henføres til afskaffelsen af den momsfrie bagatelgrænse på 80 kr., og hvor meget der vedrører forsendelser, som også ville have været omfattet af de tidligere regler.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 4. juni 2025

RASMUS STOKLUND

/ Didde Riggelsen

Til Finansudvalget.